

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
здоров'я та фізичного виховання
Протокол № 8 від «27» грудня 2024 р.

**КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО),
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Спеціальності 016 «Спеціальна освіта»**

ЗМІСТ

Вступ	3
Дисципліни для вибору здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня	
Корекційна робота з соціальної реабілітації й адаптації дітей з комплексними порушеннями.....	4
Моделі та технології корекційно-педагогічної роботи з дітьми з синдромом Дауна	5
Навчання, виховання і розвиток дітей із затримкою психічного розвитку....	6
Основи логопедії.....	7
Основи соціалізації осіб з порушеннями інтелектуального розвитку.....	8
Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями аутистичного спектру в освітньому просторі.....	9
Розвиток і корекція загальної та дрібної моторики у дітей з особливими освітніми потребами.....	10
Рухливі ігри з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.....	11
Сенсорна інтеграція	12
Сімейне виховання дітей з інтелектуальними порушеннями.....	13
Специфічні розлади навичок читання і письма у дітей з порушеннями інтелекту.....	14
Спеціальна методика музичного мистецтва.....	15
Спеціальна методика трудового навчання і образотворчого мистецтва у початковій школі.....	16
Спеціальна психологія.....	18
Технології альтернативної і додаткової комунікації з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.....	19
Технології реалізації освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» для дітей з інтелектуальними порушеннями.....	20
Дисципліни для вибору здобувачами вищої освіти першого (магістерського) рівня	
Консультування батьків дітей з ООП.....	21
Корекційна лікувальна гімнастика при різних нозологічних станах.....	22
Корекційно-розвивальні методики навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.....	23
Корекційно-розвивальні методики розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями.....	24
Методика інклюзивного навчання за Концепцією «Нова українська школа»	25
Навчання, виховання і розвиток дітей з розладами аутистичного спектру...	26
Основи роботи із дітьми з помірними та тяжкими інтелектуальними порушеннями.....	27
Особливості навчання дітей з інтелектуальними порушеннями у сім'ї.....	28
Практика інклюзивного навчання у початковій школі	29
Реабілітаційні технології у системі інклюзивної освіти	30

Вступ

Відповідно до розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556- VII від 01.07.2014 р.), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня освіти. Мінімальна кількість здобувачів вищої освіти в групі для вивчення вибіркових дисципліни каталогу визначається наказом по університету. Каталог містить анотований перелік дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти згідно з навчальним планом на наступний навчальний рік відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: – здобувачі 1 курсу обирають дисципліни для другого року навчання; здобувачі 2 курсу обирають дисципліни для третього року навчання; здобувачі 3 курсу обирають дисципліни для четвертого року навчання.

ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ

**КОРЕКЦІЙНА РОБОТА З СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ Й АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З
КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: теоретичних аспектів реабілітаційної, соціально-побутової, психолого-педагогічної підтримки дітей з комплексними порушеннями; механізмів впливу на соціалізацію особистості; психолого-педагогічних умов успішної адаптації й соціалізації дітей з комплексними порушеннями; сучасних педагогічних технологій у їх навчанні, вихованні та розвитку.

Уміння та інші компетентності: моделювати індивідуальну траєкторію розвитку дитини з комплексними порушеннями, її соціальну адаптацію; взаємодіяти у мультидисциплінарній команді супроводу; усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні; здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання інтелектуальних порушень, затримки психічного розвитку, розладів спектру аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку, в структурі яких є інтелектуальні, у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, порушень емоційно-вольової сфери, налагодження комунікації в процесі виховання дітей з особливими освітніми потребами; здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку та їхньої соціальної інтеграції.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем): Поняття соціальної реабілітації, її складові. Принципи, напрями та етапи процесу соціальної реабілітації. Механізми і періоди адаптації особистості. Види адаптації. Особливості корекційної роботи із дітьми з комплексними порушеннями. Умови успішності соціальної реабілітації й адаптації. Вимоги до корекційно-розвиткового середовища. Основні правила створення позитивного емоційного фону реабілітаційних заходів. Критерії оцінки динаміки розвитку дитини та рівня її соціально-побутової адаптованості. Форми та методи соціальної адаптації дітей з КПП до навчання в умовах інклюзивного освітнього середовища.

МОДЕЛІ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З СИНДРОМОМ ДАУНА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: нормативно-правових документів, якими регулюється питання інклюзивного навчання в Україні; особливостей розвитку дитини із синдромом Дауна; моделей та технологій корекційно-педагогічної роботи з дітьми; методів формування основних рухових навичок; розвитку мовлення; засобів альтернативної та підтримуючої комунікації.

Уміння та інші компетентності: застосовувати спеціальні методики у роботі із дітьми з синдромом Дауна; здійснювати супровід дитини та її родини в інклюзивному закладі; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до міжособистісної взаємодії; усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні; здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні знання у сфері професійної діяльності (навчання, виховання та корекція порушень розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями); здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення інтелекту, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами; здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Особливості розвитку дітей із синдромом Дауна. Специфіка сенсорної інтеграції. Педагогічні умови організації інклюзивного навчання дітей із синдромом Дауна. Організаційні основи індивідуалізації навчання. Моделі та технології корекційно-педагогічної роботи із дітьми з синдромом Дауна. Особливості формування комунікативної компетентності. Психолого-педагогічний супровід учнів із синдромом Дауна в процесі соціальної взаємодії. Корекційно-розвивальний напрям роботи з дітьми із синдромом Дауна. Розвиваючі ігри та вправи для дітей з синдромом Дауна.

НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ І РОЗВИТОК ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	2
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: поняття про затримку психічного розвитку, причини виникнення, класифікація ЗПР; знання про сучасні теоретичні основи навчання, виховання і розвитку дітей із ЗПР; усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації дітей з затримкою психічного розвитку.

Уміння та інші компетентності: здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення при затримці психічного розвитку, актуального стану та потенційних можливостей дітей з ЗПР; здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з подолання затримки психічного розвитку у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності; володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, порушень емоційно-вольової сфери, налагодження комунікації в процесі виховання дітей з ЗПР.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Поняття затримки психічного розвитку, визначення, етіологія, класифікація.

Психолого-педагогічна характеристика дітей дошкільного віку з затримкою психічного розвитку.

Мовленнєвий, моторно-руховий, художньо-естетичний розвиток дітей дошкільного віку з затримкою психічного розвитку.

Психолого-педагогічне вивчення дітей з ЗПР. Диференційна діагностика ЗПР і схожих станів.

Зміст навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку раннього віку.

Корекційно-розвиваюче навчання і виховання дітей дошкільного віку з затримкою психічного розвитку.

Зміст і особливості корекційно-розвиваючого навчання школярів з ЗПР.

Сімейне виховання в системі реабілітаційної роботи дітей з ЗПР.

ОСНОВИ ЛОГОПЕДІЇ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: розуміє закономірності та особливості мовленнєвого онтогенезу дітей з порушеннями мовлення; має теоретичні знання про види мовленнєвих порушень, їх причини, механізми, структури і симптоматику мовленнєвих порушень; про класифікації мовленнєвих порушень, принципи, методи і засоби логопедичної діагностики та корекції; знає етапи корекційно-відновлювальної роботи при різних видах мовленнєвих порушень, методи і прийоми корекції і компенсації мовленнєвих порушень.

Уміння та інші компетентності: вміє аналізувати методичні та практичні рекомендації щодо корекції мовлення у дітей; володіє принципами, методами, прийомами, засобами і змістом логопедичного обстеження осіб з порушеннями мовлення; здатний здійснювати спостереження за дітьми з мовленнєвими порушеннями, реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей; має навички складання алгоритму корекційно-розвивальної роботи з дітьми, які мають мовленнєві порушення; здатний планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовлення з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей;

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Логопедія як педагогічна наука, її предмет, завдання. Етіологія і класифікація мовленнєвих порушень.

Організація логопедичної допомоги в Україні.

Порушення звуковимови. Дислалія.

Особливості логопедичної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

Основні мовленнєві порушення та етапи корекційної роботи. Ринопалія.

Дизартрія.

Порушення голосу та темпу мовлення.

Заїкання.

Алалія.

Афазія.

Загальний недорозвиток мовлення.

ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: особливостей розвитку осіб з інтелектуальними порушеннями, етапів їх соціальної адаптації; психоло-педагогічних підходів у навчанні, вихованні та розвитку дитини з інтелектуальними порушеннями задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції; методів сприяння соціальної адаптації, підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

Уміння та інші компетентності: моделювати індивідуальну траєкторію розвитку дитини з інтелектуальними порушеннями; взаємодіяти у мультидисциплінарній команді супроводу; усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні; здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення; здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання інтелектуальних порушень, затримки психічного розвитку, розладів спектру аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку, в структурі яких є інтелектуальні, у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, порушень емоційно-вольової сфери, налагодження комунікації в процесі виховання дітей з особливими освітніми потребами; здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку та їхньої соціальної інтеграції.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем): Соціалізація як соціальне та психолого – педагогічне поняття. Специфіка набуття соціального досвіду дітьми. Особливості розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями. Роль спілкування в емоційному розвитку дитини. Ігрова діяльність в системі соціалізації. Соціально-побутова адаптація як напрям соціалізації дітей з інтелектуальними порушеннями. Методи формування соціально-побутової орієнтації.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: психолого-педагогічних підходів у навчанні, вихованні і розвитку дітей з РАС, досягнень теорії та практики вітчизняної і зарубіжної педагогіки; технологій корекційної роботи; забезпечення успішної адаптації й соціалізації; особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з РАС в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Уміння та інші компетентності: планувати, організовувати і реалізовувати корекційну роботу із дітьми з спектром аутистичних порушень; здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення; здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання інтелектуальних порушень, затримки психічного розвитку, розладів спектру аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку, в структурі яких є інтелектуальні, у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності; володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, порушень емоційно-вольової сфери, налагодження комунікації в процесі виховання дітей з особливими освітніми потребами; здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Клінічні аспекти проблеми аутистичних порушень у дітей. Особливості та умови реалізації змісту корекційного навчання та виховання дітей з аутистичним спектром порушень. Інклюзивне навчання дітей з РАС. Система корекційних засобів та прийомів. Методи та прийоми ТЕАССН-програми. Технології формування комунікації. Корекційні технології розвитку основних психічних процесів: уваги, сприймання, пам'яті, мислення та мовлення аутичних дітей. Формування готовності психолого-педагогічних кадрів до роботи із дітьми з РАС. Спільна діяльність фахівців та сім'ї в реалізації системного підходу у розвитку дитини з РАС, інтеграції її у соціум. Форми та методи роботи з батьками.

РОЗВИТОК І КОРЕКЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: вікових особливостей розвитку моторної сфери; етапів розвитку моторних навичок руки; особливостей організації роботи з розвитку моторики; методики розвитку загальної і дрібної моторики у дітей з особливими освітніми потребами; методики визначення вмілості дитячої руки та рівня розвитку міжпівкульної взаємодії; науково обґрунтованих методів і технології в організації професійної діяльності; показання та протипоказання до використання ігор з різними видами конструктора для розвитку моторики з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Уміння та інші компетентності:

вміє розвивати у дітей із особливими освітніми потребами психомоторні здібності та особистісні якості; організовувати вправи та ігри для розвитку загальної та дрібної моторики, тактильної чутливості; здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку; застосовувати сучасні технологічні засоби навчання; добирати і застосовувати діагностичний інструментарій, методи, прийоми з врахуванням діагнозу та етапів корекційної роботи; планувати і організовувати корекційну роботу на основі індивідуального і диференційованого підходу; навчати дітей з особливими освітніми потребами іграм та вправам з використанням конструктора; генерувати нові ідеї й нестандартні підходи у професійній діяльності; організовувати та проводити методику розвитку загальної і дрібної моторики на заняттях з дітьми з особливими освітніми потребами.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Загальна характеристика моторної сфери.

Вікові особливості розвитку загальної і дрібної моторики.

Діагностика порушень загальної і дрібної моторики в дітей з особливими освітніми потребами.

Планування і організація корекційної роботи з розвитку психомоторики та функціонування кисті та пальців рук.

Арт-терапевтичні технології як засіб корекції дітей з особливими освітніми потребами.

Нейростимуляційні технології у корекційній роботі з дітьми з порушеннями моторики.

Метод кінезіотерапії для розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Будівельно-конструктивні ігри як засіб розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

РУХЛИВІ ІГРИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Знання: про вплив різних видів порушення психофізичного розвитку дитини на її ігрову діяльність; методи та методичні прийоми навчання рухливим іграм; основ розвитку координаційних здібностей у процесі ігор; основ виховання та самовиховання у процесі ігрових занять; особливості організації та проведення рухливих ігор із дітьми, що мають порушення зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелекту; методики регулювання психофізичного стану дітей з порушеннями психофізичного розвитку; методики формування особистісних особливостей та позитивної мотивації дітей з порушеннями психофізичного розвитку; показання та протипоказання до рухливих ігор із дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Уміння та інші компетентності:

вміє формувати у дітей із порушеннями психофізичного розвитку соціально значущі потреб та цінності, позитивні риси особистості у процесі ігрової діяльності; установки, переконання, що дозволять їм керувати собою, підкорювати себе власній волі; розвивати психічні та фізичні якості у дітей з порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням нозологічних груп; залучати дітей з порушеннями психофізичного розвитку до рухливих ігор; допомагати реалізації потенційних можливостей дітей з особливими освітніми потребами; розвивати психомоторні здібності та особистісні якості; добирати доступні засоби, методи, методичні прийоми, організаційні форми занять; організувати і проводити корекційні рухливі ігри; навчати дітей з порушеннями психофізичного розвитку рухливим та спортивним іграм; організувати та проводити оздоровчі заходи, брати участь у проведенні свят, розваг, спортивних змагань.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Сутність та завдання фізичного розвитку дітей з психофізичними порушеннями.

Роль фізичного розвитку у корекції недоліків дітей з психофізичними порушеннями.

Корекційно спрямовані форми фізичного розвитку в спеціальних/інклюзивних закладах дошкільної освіти (ЗДО) та спеціальних/інклюзивних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Оздоровче, освітнє і виховне значення рухливих ігор.

Класифікація рухливих ігор для школярів із порушеннями психофізичного розвитку (ПФР).

Організація і методика проведення рухливих ігор для дітей з порушеннями психофізичного розвитку (ПФР).

СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: засвоєння студентами головних положень теорії сенсорної інтеграції, симптомів порушеної сенсорики, поняття про три базові сенсорні системи; основні функції окремих сенсорних систем; поняття про розлади сенсорної інтеграції на тлі розвитку дитини; класифікації розладів сенсорної обробки (розлади сенсорної модуляції, диференціації, сенсорно-моторний розпад); приклади вправ для розвитку сенсорної обробки; основні підходи до здійснення сенсорної інтеграційної терапії та можливості її використання в роботі вихователя та вчителя; технологія проведення діагностики сенсорної інтеграції; проведення вправ та ігор, що підтримують розвиток сенсорних процесів без використання спеціального обладнання та з опорою на присторої сенсорної кімнати.

Уміння та інші компетентності:

вміє формувати у дітей із порушеннями психофізичного розвитку соціально значущі потреби та цінності у повсякденному житті під час ігрової діяльності; володіє вміннями щодо проведення діагностики сенсорної інтеграції та планування сенсорної інтеграційної терапії; вміє формувати комплекс вправ та ігор для корекції розладів сенсорної обробки, розвитку дрібної та великої моторики з використання спеціального обладнання або без нього із врахуванням віку дитини та її індивідуальних особливостей; проводити заняття з дитиною, що має психофізичні порушення або загрозу їх формування для нормалізації основних сенсорних систем.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Поняття про сенсорні системи та сенсорну інтеграцію, розвиток сенсорних процесів від народження до школи.

Рефлекси дитини та їх вплив на сенсорні системи. Нервова система дитини як підґрунтя розвитку сенсорних процесів.

Порушення сенсорної інтеграції: симптоми, причини, рівні.

Порушення роботи вестибулярної системи.

Диспраксія розвитку. Проблеми у засвоєнні рухових навичок.

Тактильна гіперчутливість.

Зорова перцепція та порушення слуху і мовлення.

Особливі сенсорні проблеми у дітей з РАС.

Поняття про сенсорну терапію. Вправи та ігри для корекції сенсорних відчуттів як частина роботи вихователів та вчителів.

Роль батьків у корекції сенсорно-інтегративної дисфункції своїх дітей.

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: поняття про сімейні системи та моделі сімейної взаємодії; допомога батькам у сімейній кризі; сім'ї групи ризику; форми взаємодії фахівців з родиною, що виховує дитину з порушеннями інтелекту; напрями психолого-педагогічної корекції розвитку дитини з інтелектуальною недостатністю різного віку, що виховується в родині; попередження жорстокого ставлення до дитини з інтелектуальними порушеннями в сім'ї.

Уміння та інші компетентності:

- уміє використовувати методики вивчення сім'ї, що виховує дитину з порушеннями психофізичного розвитку;
- вміє налагоджувати співпрацю з родиною та іншими фахівцями щодо консультування батьків, що мають дитину з інтелектуальними порушеннями;
- має навички проведення профілактичної та корекційної роботи із запобігання жорстокого ставлення до дитини з ООП в сім'ї.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Сучасні підходи до проблем сімейного виховання. Інтеграційні підходи.
Помилки при вихованні дитини з порушеннями психофізичного розвитку.
Соціально-педагогічна робота з дітьми, які зазнали жорстокого поводження.
Становище дитини з порушеннями інтелекту в сім'ї.
Співпраця фахівців з батьками дитини, що виховують дитину з інтелектуальною недостатністю.

СПЕЦИФІЧНІ РОЗЛАДИ НАВИЧОК ЧИТАННЯ І ПИСЬМА У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: про механізми порушень писемного мовлення; закономірності та особливості мовленнєвого онтогенезу дітей з інтелектуальними порушеннями; про види порушень писемного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями, їх причини, механізми, симптоматику; про принципи, методи і засоби логопедичної діагностики та корекції. Знання про етапи корекційно-відновлювальної роботи при різних видах порушень писемного мовлення, методи, прийоми корекції і компенсації цих порушень.

Уміння та інші компетентності:

- уміє проводити кваліфіковане психолого-педагогічне і логопедичне обстеження дітей з порушеннями писемного мовлення при інтелектуальних порушеннях і проаналізувати результати обстеження; володіє методами диференційованої діагностики для визначення виду порушень;

- вміє здійснювати вибір технологій мовленнєвого та когнітивного розвитку дітей раннього, дошкільного і молодшого шкільного віку з інтелектуальними порушеннями з метою попередження виникнення порушень писемного мовлення;

- здатний планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів мовленнєвої діагностики осіб з інтелектуальними порушеннями з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей;

- вміє застосовувати методики корекційної-компенсаторної роботи з дітьми різного віку з інтелектуальними порушеннями, які мають порушення писемного мовлення;

- має навички складання алгоритму корекційно-розвивальної роботи з дітьми, які мають порушення писемного мовлення

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Загальна характеристика порушень писемного мовлення.

Дисграфія як часткове специфічне порушення процесу письма.

Дислексія. Механізми дислексії. Класифікація дислексій.

Психолого-педагогічне вивчення дітей з інтелектуальними порушеннями з порушеннями читання та письма.

Логопедичне вивчення дітей з інтелектуальними порушеннями з помилками у процесі читання та письма.

СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: про вплив різних видів порушення психофізичного розвитку (ПФР) дитини на музичне виховання; методи та методичні прийоми навчання музичного мистецтва; основ розвитку інтелектуальних здібностей у процесі музичного мистецтва; основ виховання та корекції у процесі музичного мистецтва; особливості організації та проведення занять із музичного мистецтва з дітьми, що мають інтелектуальні порушення; методики формування особистісних особливостей та позитивної мотивації дітей із порушеннями психофізичного розвитку на заняттях із музичного мистецтва.

Уміння та інші компетентності:

вміє формувати у дітей із порушеннями психофізичного розвитку соціально значущі потреб та цінності, позитивні риси особистості у процесі музичного мистецтва; установки, переконання, що дозволять їм керувати собою, підкорювати себе власній волі; розвивати психічні, фізичні та моральні якості у дітей із порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням нозологічних груп; залучати дітей із порушеннями психофізичного розвитку до музичного мистецтва; допомагати реалізації потенційних можливостей дітей з особливими освітніми потребами; розвивати психомоторні та музичні здібності й особистісні якості; добирати доступні засоби, методи, методичні прийоми, організаційні форми занять; організовувати та проводити корекційно-розвивальні Арт-терапевтичні заняття; навчати дітей із порушеннями психофізичного розвитку основам співу та гри на дитячих музичних інструментах; організовувати та проводити святкові заходи.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Завдання навчання музичного мистецтва та рівні розвитку музичних здібностей, умінь і навичок дітей з інтелектуальними порушеннями.

Принципи та методи навчання музичного мистецтва дітей з ПП: наочні (звукова, зорова, комбінована наочність), словесні (розповідь, бесіда, пояснення), практичні (вправи, показ, гра, музика в русі, музично-дидактичні ігри та посібники).

Етапи роботи над музичним твором.

Методи музичного виховання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Арт-терапія, як технологія корекційно-виховного процесу.

Завдання, мета, методи музикотерапії, її використання в спеціальних/інклюзивних закладах дошкільної та загальної середньої освіти, як реабілітації та виховання дітей із порушеннями ПФР.

Види корекційно-розвивальної роботи з використанням музикотерапії з дітьми дошкільного та шкільного віку з порушеннями ПФР.

Музично-ритмічна діяльність та поради батькам.

СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ І ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	2/3
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: засвоєння студентами головних положень методики навчання шкільного курсу трудового навчання та образотворчого мистецтва учнями початкових класів з інтелектуальними порушеннями за програмою спеціальної школи, а також основних методів та прийомів профорієнтаційної роботи; формування педагогічної позиції щодо застосування традиційних та сучасних методів у процесі навчання учнів з порушеннями інтелекту матеріалу з трудового навчання і образотворчого мистецтва; розкриття пізнавального, корекційно-розвиткового та виховного потенціалу цих предметів для учнів з порушеннями інтелекту; формування вмінь та навичок використання знань з методики викладання цих предметів на практиці; розкриття можливостей цих предметів для профорієнтаційної роботи з учнями, що мають порушення інтелекту.

Уміння та інші компетентності:

вміє формувати у дітей із порушеннями психофізичного розвитку соціально значущі потреби та цінності у трудовій діяльності та потяг до естетичного задоволення від творів мистецтва, позитивні риси особистості у процесі навчальної та трудової діяльності; установки, переконання, що дозволять їм планувати і здійснювати трудові операції, підкорювати себе власній волі; розвивати психічні та фізичні якості в ході виконання трудових операцій та образотворчих робіт; залучати дітей з порушеннями інтелекту до суспільно-корисної праці; допомагати реалізації потенційних можливостей дітей з інтелектуальною недостатністю, розкривати їх творчі здібності та таланти; розвивати психомоторні здібності та особистісні якості школярів; добирати доступні засоби, методи, методичні прийоми, організаційні форми занять; організовувати і проводити виготовлення дидактичних посібників з різних предметів; навчати дітей з порушеннями інтелектуального розвитку вмінням та навичкам спільної трудової діяльності з розподілом етапів роботи та обов'язків; організовувати та проводити екологічні толоки, брати участь у проведенні предметних тижнів у школі, конкурсів малюнків та поробок.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Мета та завдання предмету «Трудове навчання» у початкових класах спеціальної школи.

Урок трудового навчання для учнів з порушеннями інтелекту.

Прикладні питання методики проведення уроків трудового навчання.

Корекційна спрямованість уроків трудового навчання у спеціальній школі.

Особливості практичної діяльності учнів з порушеннями психофізичного розвитку в процесі трудового навчання.

Міжпредметні зв'язки трудового навчання з іншими шкільними предметами у спеціальній школі.

Зміст і завдання предмету «Образотворче мистецтво» для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Окремі питання методики образотворчого мистецтва для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Особливості сприймання форми предмету і кольору учнями спеціальної школи.

Корекційно-виховна робота на уроках образотворчого мистецтва для учнів з порушеннями інтелекту.

Реалізація корекційного підходу на окремих видах образотворчої діяльності.

СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	2
Семестр	Осінній / весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: про вплив психічних процесів, станів та властивостей дитини з інтелектуальними порушеннями (ІІ) на її навчальну діяльність; про психологію осіб із порушеннями інтелектуального розвитку, тифлопсихологію, сурдопсихологію, логопсихологію, ортопсихологію, психологію осіб із порушеннями емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки, психологію сліпоглухих; про методи психолого-педагогічного вивчення/діагностики порушень вищих психічних функцій дитини з ІІ; про види та параметри дизонтогенезу; про біологічні, соціальні умови та чинники виникнення порушень у розвитку; щодо корекції, компенсації, реабілітації та абілітації дітей з ІІ; про закономірності психічного розвитку людей із різними порушеннями психофізичного розвитку (ПФР).

Уміння та інші компетентності: визначати психофізіологічні особливості аномальних дітей, закономірності їх виховання і навчання; враховувати закономірності розвитку, виховання, навчання і підготовки до соціальної адаптації та реабілітації різних категорій дітей з проблемами в розвитку; сформулювати уявлення про закономірності розладу психічної діяльності та властивостей особистості порівняно із закономірностями формування і протікання психічних процесів у нормотипової людини; прогнозувати динаміку розвитку когнітивної, емоційної, поведінкової сфер та особистісних рис дітей з порушеннями ПФР; визначати відповідність нормативам розвитку та організувати психологічну допомогу дітям та підліткам; аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та психоедукаційних заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів тощо.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Предмет, завдання, складові, мета, принципи та методи дослідження у спеціальній психології. Класифікація порушень психофізичного розвитку. Дефект розвитку та його структура. Чинники психічного розвитку дитини та параметри дизонтогенезу. Основні категорії спеціальної психології. Загальні та специфічні закономірності розвитку осіб із порушеннями ПФР. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями слуху; зору; ОРА: групи інвалідності, поліомієліт, ампутація, дитячий церебральний параліч (ДЦП). Особливості розвитку людини з порушеннями інтелекту і психічними захворюваннями: епілепсія, олігофренія, шизофренія. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів: цукровий діабет, бронхіальна астма, онкологічні захворювання.

ТЕХНОЛОГІЇ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ І ДОДАТКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	4
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання moodle.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: про наслідки складних порушень комунікації, мови та мовлення; сутність альтернативної і додаткової комунікації; специфіку організаційних форм альтернативної і додаткової комунікації; критерії відбору високотехнологічних, середньотехнологічних, низькотехнологічних, нетехнологічних засобів альтернативної та додаткової комунікації; методики та технології альтернативної і додаткової комунікації.

Уміння та інші компетентності: вміє організувати професійну діяльність на науковій основі; в умовах розвитку науки переоцінити накопичений досвід щодо альтернативної та додаткової комунікації, аналізувати можливості, набувати нові знання, використовувати новітні технології; інтегрувати у професійну діяльність засоби альтернативної та додаткової комунікації; реалізовувати діагностику комунікативних потреб дитини з порушеннями психофізичного розвитку в альтернативних та додаткових засобах комунікації та підбирати найбільш оптимальні форми; продуктивно спілкуватися з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку; визначати стратегії для максимізації комунікаційного потенціалу кожної ситуації, зважаючи на непередбачені випадки та спонтанні можливості для гнучкого реагування.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Комунікація. Поняття про альтернативну та додаткову комунікації. Історико-педагогічний аналіз альтернативної та додаткової комунікації, як засіб розвитку комунікативної діяльності дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Діагностика комунікативних потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку в альтернативній та додатковій комунікації. Планування та організація корекційної роботи з навчання альтернативної та додаткової комунікації. Значення альтернативної та додаткової комунікації в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти. Жестова мова, як метод альтернативної та додаткової комунікації. Комунікація за допомогою тактильно сприймаючих символів. Комунікація за допомогою графічних символів. Електронні засоби комунікації. Альтернативне й додаткове комунікаційне програмне забезпечення. Діалог з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку за допомогою альтернативної та додаткової комунікації.

ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Курс (рік) навчання	3
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з дисципліни, сайт електронного навчання e-learn.uzhnu.edu.ua (Moodle)
Форма проведення занять	лекції, практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: основних завдань щодо реалізації навчальних і корекційно-розвиваючих програм в навчанні дітей з особливими освітніми потребами фізичного виховання та основ здоров'я; основних проблеми навчання, виховання та корекції дітей з інтелектуальними порушеннями засобами фізичного виховання; особливостей й закономірностей побудови навчально-виховного процесу в закладах освіти дітей з інтелектуальними порушеннями; особливостей формування соціальної компетентності дітей з інтелектуальними порушеннями шляхом використання знань з основ здоров'я та фізичного виховання.

Уміння та інші компетентності: організувати навчально-корекційну роботу з фізичного виховання та основ здоров'я в закладі освіти де перебуває дитина з спеціальними освітніми потребами; виявляти індивідуальні фізичні особливості дітей та надавати психолого-педагогічну допомогу; розвивати фізичні навички дітей з вадами розвитку; здійснювати психолого-педагогічний супровід батьків з питань фізичного виховання та основ здоров'я дітей с особливими освітніми потребами; вибирати та застосовувати оптимальні й ефективні технології з фізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями та умови для розвитку їхніх знань з безпеки життєдіяльності; діагностувати різні види фізичних порушень дітей з вадами розвитку та проводити профілактику й корекцію відхилень; організовувати практично зорієнтовану діяльність дітей зі спеціальними освітніми проблемами в напрямку здорового способу життя та фізичної активності; розширювати функціональні можливості організму учня шляхом цілеспрямованого розвитку природних здібностей;

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Класифікація порушень фізичного розвитку і рухових здібностей школярів з інтелектуальними порушеннями. Методика використання засобів фізичного виховання дітей з ІІ. Корекційно-розвиваючі технології в навчанні руховим навичкам і розвитку фізичних здібностей дітей з порушенням інтелекту. Лікувальна фізкультура в системі корекційно-педагогічної роботи як основний засіб подолання психомоторних порушень в учнів з інтелектуальними порушеннями. Організація і зміст ЛФК-занять для дітей з особливими освітніми потребами. Методика навчання «Основ здоров'я» як навчальна дисципліна у фаховій підготовці майбутніх корекційних педагогів. Особливості формування основ здорового способу життя у дітей з психофізичними порушеннями.

ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ

КОНСУЛЬТУВАННЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ООП

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: розкриття моделей взаємодії між батьками і дітьми з ООП в сучасній сім'ї; з'ясування проблеми родинного виховання дітей з ООП; методів педагогічного впливу батьків і доцільність їх використання; ролі консультування фахівців команди психолого-педагогічного супроводу у цьому процесі.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність працювати в команді; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Предмет, завдання і дисципліни. Види підтримки сім'ї на різних етапах життєвого циклу. Сімейні взаємодії. Ефективні стратегії налагодження партнерських стосунків з родинами. Сутність психолого-педагогічного супроводу на рівні закладу освіти. Система психолого-педагогічної допомоги сім'ям, що виховують дітей з порушенням інтелектуального розвитку. Чинники, що впливають на особливості перебігу консультативного процесу сім'ї; визначення критеріїв результативності даного різновиду консультації. Технологія роботи з родиною дитини, яка має порушення інтелектуального розвитку. Основні форми взаємодії фахівців і батьків. Координація форм взаємодії з сім'єю в практиці роботи учасників команди супроводу. Встановлення єдності в корекційному вихованні дитини з порушеннями інтелектуального розвитку. Підвищення педагогічної компетенції батьків.

КОРЕКЦІЙНА ЛІКУВАЛЬНА ГІМНАСТИКА ПРИ РІЗНИХ НОЗОЛОГІЧНИХ СТАНАХ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: ознайомлення здобувачів освіти із застосуванням засобів оздоровчої реабілітації у комплексній корекційно-педагогічній роботі, особливостями проведення корекційної лікувальної гімнастики з особами із психофізичними порушеннями.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність працювати в команді; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність до самоаналізу власної поведінки та усвідомлення відповідальності за результати своєї діяльності, здатність до розуміння внутрішнього стану дитини з особливими освітніми потребами, толерантного ставлення до неї; здатність до співпраці з сім'єю, партнерства з фахівцями, до роботи у команді психолого-педагогічного супроводу; здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Корекційна лікувальна гімнастика при різних нозологічних станах як дисципліна. Вплив рухової активності на розвиток дитини з особливими освітніми потребами. Роль корекційної лікувальної гімнастики у дошкільному, шкільному віці. Класифікація і характеристика корекційних оздоровчих вправ. Розроблення комплексу лікувальної гімнастики при різних нозологічних станах. Корекційні ігри для дітей з особливими освітніми потребами. Роль батьків у формуванні здорового способу життя дитини.

КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: визначення особливостей навчання та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з комплексними порушеннями у освітньому просторі; питання організаційно-методичного забезпечення та застосування інноваційних педагогічних технологій.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій; здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Сучасні підходи до навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку. Корекційно-розвивальна спрямованість змісту освіти учнів з комплексними порушеннями розвитку. Організація супроводу корекційно-розвивального навчання дітей з КНР. Особливості навчання учнів з комплексними порушеннями розвитку (за освітніми галузями). Соціальна адаптація, соціально-побутове орієнтування. Основи статевого виховання. Психологічний супровід дітей з комплексними порушеннями розвитку та їхніх батьків. Здоров'язберігаючі технології. Музично-ритмічна діяльність. Самодопомога батькам щодо подолання емоційного вигорання.

КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНІ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: формування у здобувачів освіти кола компетенцій з корекційно-розвивальних методик розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями, здійснювати їх психолого-педагогічний супровід в умовах закладу освіти.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність до самоаналізу власної поведінки та усвідомлення відповідальності за результати своєї діяльності, здатність до розуміння внутрішнього стану дитини з особливими освітніми потребами, толерантного ставлення до неї; здатність до співпраці з сім'єю, партнерства з фахівцями, до роботи у команді психолого-педагогічного супроводу; здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність до проведення психолого-педагогічного вивчення дитини з особливими освітніми потребами з метою створення індивідуальної програми розвитку; здатність до застосування традиційних та інноваційних методів корекції мовлення.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Мовленнєва діяльність – провідний чинник формування пізнавальної сфери дитини. Вікові особливості мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Логопедичний супровід у закладі освіти з інклюзивним навчанням. Сучасні корекційно-розвивальні методики розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями. Традиційні та інноваційні методи корекції мовлення у дітей з порушенням інтелектуального розвитку.

МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах	4
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: формування у здобувачів освіти фахових компетентностей у сфері організації та впровадження інклюзивного навчання за Концепцією «Нова українська школа», оволодіння сучасними технологіями навчання у початковій школі.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища; здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища; здатність до моделювання уроків в класах з інклюзивним навчанням; здатність до добірки корекційно-розвиткових вправ, компетентнісних завдань для соціалізації особистості.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Нормативно-законодавча база про розвиток інклюзії в закладах загальної середньої освіти. Формування у молодших школярів ключових та предметних компетентностей у рамках Державного стандарту початкової освіти. Концепція «Нова українська школа» щодо створення психологічно безпечного (фізичного) освітнього середовища у початкових класах з інклюзивним навчанням. Методичні особливості організації освітнього процесу в початкових класах з інклюзивним навчанням. Індивідуальна програма розвитку як умова надання якісних послуг учням з особливими освітніми потребами. Диференціація та індивідуалізація навчання на уроках в початковій школі й роль асистента вчителя в їх забезпеченні у роботі з дітьми з ООП. Інноваційні технології, методи й прийоми, засоби навчання дітей з особливими освітніми потребами за Концепцією НУШ. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів інклюзивного класу.

НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ І РОЗВИТОК ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: формування у студентів сучасних базових знань з навчання, виховання і розвитку дітей з РАС, ознайомлення з досягненнями теорії та практики вітчизняної і зарубіжної спеціальної психології й педагогіки; розкриття прийомів роботи з дітьми з аутизмом; забезпечення їх соціалізації.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність працювати в команді; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій; здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища; здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища; здатність до застосування методів і прийомів навчання дітей з розладами аутистичного спектру; здатність проектувати шляхи розвитку, навчання і соціалізації дітей із розладами аутистичного спектру.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Клінічні аспекти проблеми аутистичних порушень у дітей. Діагностико-прогностичні аспекти психологічної корекції аутизму у дітей. Особливості процесу діагностики. Методи та прийоми ТЕАССН-програми. Технології формування комунікації. Корекційні технології розвитку основних психічних процесів: уваги, сприймання, пам'яті, мислення та мовлення аутичних дітей. Особливості та умови реалізації змісту корекційного навчання та виховання дітей з аутистичним спектром порушень. Особливості процесу освіти дітей з РАС. Інклюзивне навчання дітей з аутистичним спектром порушень. Система корекційних засобів та прийомів у роботі з аутичними дітьми. Особливості змісту корекційного виховання. Сутність та специфіка технологій освітньої реабілітації дітей з РАС. Формування готовності психолого-педагогічних кадрів до роботи з дітьми. Прогностична функція корекційного педагога у роботі з дітьми з РАС. Зміст корекційної роботи учителя-дефектолога. Спільна діяльність спеціалістів та сім'ї дитини з РАС в реалізації системного підходу у психічному розвитку та інтеграції її у соціум. Форми та методи роботи з батьками дітей з РАС.

ОСНОВИ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОМІРНИМИ ТА ТЯЖКИМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: з'ясування особливостей психічного розвитку дітей з помірними і тяжкими інтелектуальними порушеннями, розкриття педагогічних підходів у корекційно-розвитковій роботі з ними.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність працювати у команді; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій; здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Психолого-педагогічна характеристика дітей з помірними та тяжкими порушеннями інтелектуального розвитку. Особливості розвитку інтелектуальної сфери дітей з помірними і тяжкими інтелектуальними порушеннями. Специфіка розвитку емоційно-вольової сфери. Характеристика комунікативних навичок у дітей з помірними і тяжкими інтелектуальними порушеннями. Соціально-побутове орієнтування. Предметно-практична діяльність дітей. Сучасні підходи до організації освітнього процесу дітей з помірними і тяжкими інтелектуальними порушеннями. Основні принципи корекційно-розвиткової роботи. Характеристика змісту освіти дітей з помірними та тяжкими інтелектуальними порушеннями. Технології навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірною і тяжкою ступенів.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ У СІМ'Ї

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення дисципліни є: розкриття психолого-педагогічних засад сімейного виховання дітей; характерних типів сімейного виховання; особливостей взаємодії педагогів і батьків в процесі подолання порушень в розвитку дитини; способів активізації участі сім'ї в корекційно-педагогічній роботі з дітьми, які мають порушення інтелектуального розвитку.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність працювати в команді; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність до організації безпечного і здоров'язберезувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Особливості розвитку дітей із порушенням інтелекту. Поняття про особистість дітей із порушенням інтелекту. Визначення і функції сім'ї, її роль у формуванні особистості дитини. Родина в системі соціальних інститутів. Загальні ознаки, що характеризують сім'ї, які виховують дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Особливості психологічного клімату в сім'ях, які виховують дітей з порушеннями в розвитку. Структурні елементи процесу сімейного виховання. Система методів сімейного виховання, її характеристика (виховні впливи: когнітивні, емоційні, поведінкові). Алгоритм налагодження співпраці вчителя, асистента вчителя та батьків. Технології психолого-педагогічного супроводу батьків у межах діяльності Інклюзивно-ресурсного центру.

ПРАКТИКА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Інклюзивна освіта.
Курс (рік) навчання	1
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Знання: нормативно-законодавчої бази у сфері освіти; особливостей організації освітнього процесу в початкових класах з інклюзивним навчанням; моделей співпраці вчителя й асистента вчителя у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами; методів та прийомів навчання дітей за Концепцією НУШ.

Уміння та інші компетентності: взаємодіяти у команді психолого-педагогічного супроводу; здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). здатність працювати в команді; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями; здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій; здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища; здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Концепція Нової української школи: мета та формула нової школи. Формування у молодших школярів ключових та предметних компетентностей у рамках Державного стандарту початкової освіти. Особливості створення освітніх осередків у класах з інклюзивним навчанням. Організація освітнього (навчального) процесу в початкових класах з інклюзивними навчанням. Основні функції та посадові обов'язки асистента вчителя. Інноваційні технології навчання учнів за Концепцією Нової української школи та забезпечення методичного супроводу їх застосування для дітей з особливими освітніми потребами. Співпраця асистента вчителя з педагогом, психологом та іншими членами команди супроводу. Роль сім'ї у процесі адаптації молодших школярів з освітніми потребами в інклюзивний освітній простір.

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Інклюзивна освіта.
Курс (рік) навчання	1
Семестр	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали з дисципліни, система електронного навчання Moodle.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Метою вивчення навчальної дисципліни «Реабілітаційні технології у системі інклюзивної освіти» є підготовка фахівців напряму 016«Спеціальна освіта» за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр відповідно до освітньо-професійної програмою підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування, формування у здобувачів освіти базових системних знань про сучасні реабілітаційні концепції та технології для осіб з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання; визначення ролі команди супроводу в процесі реабілітації особистості. Вивчення дисципліни передбачає надання студентам розуміння теоретичних, методологічних аспектів реабілітації в умовах інклюзивної освіти. Побудова корекційно-реабілітаційного простору як системи. Спеціальне середовище як умова розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Характеристика сучасних здоров'язберезувальних технологій для дітей з ООП. Роль вчителя-реабілітолога в інклюзивному освітньому середовищі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Визначення, предмет і завдання реабілітації.

Тема 2. Роль і місце лікувальної фізичної культури у системі фізичної реабілітації. Механізм лікувальної дії фізичних вправ.

Тема 3. Засоби і форми лікувальної фізичної культури. Особливості складання комплексу вправ ЛФК та загальні вимоги до методики проведення лікувальної гімнастики.

Тема 4. Лікувальна фізкультура. Періоди, рухові режими. Ефективність застосування лікувальної фізичної культури.

Тема 5. Кліматотерапія. Визначення поняття кліматотерапія. Механізми дії кліматичних факторів.

Тема 6. Механотерапія, працетерапія у системі фізичної реабілітації. Поєднання засобів фізичної реабілітації у відновному лікуванні.

Тема 7. Іпотерапія та основи її застосування у фізичній терапії.

Тема 9. Природні та преформовані лікувальні фізичні чинники.

Тема 12. Масаж та методи мануальної терапії у фізичній терапії.

Тема 13. Водолікування. Фізичні і фізіологічні основи водолікування. Лікування прісною водою. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних вод на організм людини.

Тема 14. Теплолікування. Види теплових процедур. Лікувальне використання грязей.